

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K., negyedévre 3 K. — 2.
Vidéken " 9 K., " 4 K. 50f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THÁN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Kossuth-utca 3. szám, I-ső emelet.
(Debreceni Első Takarékpénztár épület.)

A köztemetőről.

Bizonyára sokan voltunk olyanok, kik nagy örömmel olvastuk e lapnak a köztemetőről szóló hírét. Vége lesz tehát valahára a mostani állapotoknak, lesz városunknak rendezett temetője!

A temető a legrégebb idők óta egyik legnagyobb gonddal, művészettel alkotott területe volt a kegyeletnek. Ki ne hallott volna az egytömi sírvárosokról, síremlékekül szolgáló szobrászati alkotásokról? A csodaszép, a hatalmas római síremlékekről, az olasz és más külföldi, sőt egyes szép belföldi temetőkről. Hiszen ma a nagyobb városok temetőikre rendkívül gondot fordítanak! Csak a debreceni temetők járhatatlan labirintusok, rendezetlen, minden szépséget nélkülöző, valósággal kegyeletsértő gazos, bózotos helyek, hol az embereknek sírról-sírra kell esetleg ugrálniok, ha valamely sírt esetleg meg akarnak közliteni. Ha mérlegeljük ez állapotokat, a legnagyobb örömmel üdvözölhetünk minden lépést, mely e téren is közelebb visz bennünket Európához! Hogy ezidőszere is e földrészen vagyunk, annak jele csak az a néhány gyönyörű síremlék, mely Somogyi Sándor szobrász-művész műterméből került ki.

Egy szép temető díszes kertje a városnak, számos városban egyik legérdekesebb látnivaló gyönyörű utával, tereivel, virágaival, művészi síremlékeivel! Fiumében volt-e, ki a temető-

jét nem látta, Párisnak, Genovának a temetője, Venczia San Michele szigete, s Pisa bámulatos Campo Santoja csodálatnak tárgyai! Kikerülheti-e magyar ember, ha a fővárosba jut, a mindinkább szépülő, nagyjaink nyugvóhelyeül szolgáló Kerepesi temetőt, mely maholnap Budapest legszebb parkja lesz, hatalmas mauzoleumai, sírszobrai pedig a művészi fejlődés fontos határkövei lesznek!

A temető, a holtak városa, manapság is ép annyi szabályozást, művészetet, áldozatot kell, hogy kívánjon, mint az élők! S most, midőn Debrecen városa köztemetőjét megalkotja, a mai temetői művészet minden eszközével arra igyekezzen, hogy a holtak városa az élők (jövő) városához méltó legyen.

Természetes az, hogy a most alkotandó temető századok multával Debrecen Kerepesi temetőjévé lesz, tehát legfőbb vonalaiban századokra szöloán kell rendezni.

Sajnos, a bizottság többsége a szabályos parcellázás mellett döntött, pedig ez az unalmasságot, izléstelen egyhangúságot szülő elv temetőben, városban már rég meghalt. Feltétlenül eleget kell tenni a kiváló művészi tudásu Borsos József h. főmérnök indítványának, hogy az egyes parcellákban, illetve az egész temetőt átölelő legfőbb, századokra szölo rendezési vonalakban angol parkszerű beosztást kell teremteni. Ha sakktáblát csinál-

nak a temetőből, félszázaddal elmaradtunk korunktól, új temetőnk ósdi lesz már elkészülte előtt. Helyesen szólalt fel Pap Gyula gör. kath. lelkes is: legalább részleteiben legyen angol parkszerű, művészi kiképzése a temetőnek, a többi részben ám érvényesítsék a sakktáblát, kihasználhatóság szempontjából, de a főbb vonalakon érvényesülnie kell a művészi szépségnek is!

Csakis így lesz Debrecen temetője oly temető, mely a városnak díszére, a város vezetősége izlésének, művészi felfogásának dicséretére válik.

Ha művészi elrendezetségű temetőnk utait díó- és hársfák árnyékoszák be, ha ezek árnyékából művészi síremlékek fehér márványa, meleg színű bronca csillan elő, a lombok fölé kápolnák-tornyai, mauzoleumok kupolái emelkednek, ha kis pázsitos helyeket virágok színe tesz változatosá — nem fogunk felsohajtani — irtózva gondolván a mostani gazos, szemétdombos temetökre, emlékezvén a virágos olasz Campo Santokra:

Ah, arra Délre szép csak a halál...

Debrecen minden szépet szerető fiának össze kell fognia annak érdekében (különösen azoknak, kiknek a megfelelő fórumokon szavok van), hogy ha már rendezetlen, drága városban, porban, sárban élünk, pihenjünk szép, virágos temetőben.

Nagy József.

Az asszony sorsa.

— Tehát mégis csak szeret, végeredményben oda jutottunk, mondá egy derűs, elbizakodott férfihang, melynek tulajdonosa, egy feketefejú, hetyke nézésű gavallér, könynyedén hajolt a nő néző felé, mintha máris élvezni akarná a piros ajkak édességét. Ezek az ajkak azonban egy cseppet sem látszottak hajlandóknak az édesség nyújtására, ellenkezőleg, — dacosan, haragosan csukódtak össze, sőt feljebb, az ideálisan szép fehér homlok még össze is ráncolódott egy picikét. Néhány pillanat múlva végre megszólalt a leány, a piros ajkak és fehér homlok tulajdonosa:

— Férfi logika! Én azt mondtam, hogy bárkinek, az utcán az első jött-mentnek szívesebben lennék a felesége, mint magának és ebből azt a következtetést vonja le, hogy szeretem. Engedjen meg, de...

— De nem érti, vágott szavába a férfi még derűsebben. Jó, hát megmagyarázom. Maga mindenáron el akarja velem hitetni, hogy gyűlöl, — arra pedig már én előttem rájöttek a férfiak, hogy mikor az asszony gyűlöl, rendesen nagyon szerelmes.

A csunya kis ránc ismét megjelent az alabástrom homlokán, a két sötét szemöldök között.

— Nem gyűlölöm magat, Balázs. Ugyan miért is gyűlölném? Maga régen udvarol nekem. Eleinte csak úgy tréfából foglalkozott velem, — kérem, ne tiltakozzon, ez úgy volt, — később aztán belemelegedett a játékba és feleségül kért. Én pedig megköszöntem az ajánlatát, de nem fogadtam el. Ez a pusztá tény Balázs és minden egyéb, szerelem, gyűlölet s a többi csupán a maga fantáziájának vagy elbizakodottságának szüleménye.

A férfi arca egy árnyalattal sötétebb lett. — Én pedig a határozott kosár után is fentartom azon véleményemet, hogy szeret. Ezer apró-cseprő semmiségből vettem ezt észre s hogy maga most hallani sem akar a házasságról, annak valószínűleg művészambíciói és tán a családjában előforduló rossz házasságok az okai. De Klára az Istenért, — s a beszélő szája ismét közeledett a másik piros szájacskához. — micsoda kis pogány teremtes maga, micsoda kis lázadó, hogy a legfőbb istenséget, a mindenható szerelmet meg akarja tagadni.

Ez a párbeszéd igen sablonos helyen, egy divatos butorokkal és csinos pálmagruppokkal ellátott szalonban folyt le s amint a nyájas olvasó észre vette, a férfi és nő közötti harcnak egyik felvonása végződött be vele. A feketehajú, cigányképtű férfi távozott, a piros szájacska tulajdonosa pedig leült a zongorához és egy félóra hosszat énekelt skálákat. A skálákkal szívének dobogását akarta csillapítani, ami, valljuk be az igazat, csak részben sikerült. Mert az eltávozott gavallér igazat mondott, a leány szerelmes volt, igen-igen szerelmes, sokkal szerelmesebb, mint ezt a másik hinni merte volna. Pedig nem akart szerelmes lenni. A családjában tényleg volt néhány rossz házasság, a szülei sem éltek jól. Klára emlékezett rá, hogy gyermekkorában sokszor látta anyját kisírt szemmel jönni-menni és világért sem akarta volna a boldogtalan, légtelen asszonyok számát növelni. Szép hangja volt, elhatározta, hogy koncert-énekesnő lesz. Attól hogy színésznő legyen, arisztokratikus természete tartotta vissza. Irtózott az igazgató és a kollégák bizalmaskodó modorától. És ha majd egyszer eléri célját és mint híres művésznőt

Gyenes Antal

vizvezeték, csatornázás és központi fűtési vállalat

DEBRECEN, Miklós-u. 29. Telefon 937.

Készít minden e szakmába vágó munkálatokat, modern fürdőszobákat, angol closetteket, szabadalmazott fagymentes udvari closttet, kagylókat és kifolyó állványokat, központi fűtési berendezéseket, szárító készülékeket stb. — Bádigos és szerelési munkák javítását és házak évi jókarban tartását a legolcsóbb árban számítom. 151

Nem hívják össze a képviselőházat.

A kormány fél az ellenzékétől.

A Désy—Lukács-féle pernek első következménye az, hogy a kormány — nem hivatja össze ebben a hónapban a képviselőházat. Eddig ugyanis az volt tervbevéve, hogy abban az esetben, ha a munkapárt választójogi bizottsága annyira előrejut a munkájával, úgy a kormány javaslatának parlamenti tárgyalását március első felében remélni lehet, a kormány február második felében ülésre hívja össze a képviselőházat, hogy letárgyalassa mindazokat a javaslatokat, amelyek jelenleg a parlament bizottságai előtt fekszenek. Ezek között szerepel a tanítók fizetésrendezéséről szóló javaslat is.

A közös miniszteri értekezleten kiptant követelések és a Lukács—Deesy-pör hullámai azonban lényegesen megváltoztatták a helyzetet. A parlamenti pártok között lévő ellentétek ma sokkal élesebbek, mint valaha voltak s így teljesen biztosra vehető, hogy a legutóbbi tumultuózus jelenetek egy összehívandó parlamenti ülésen nemcsak hogy megismétlődnek, hanem kiszámíthatatlan következményekre vezetnek.

A kitiltás ugyanis az ellenzék összes tagjaira nézve lejárt s abban az esetben, ha a kormány most összehívna a Házat, a parlament épületében olyan jelenetek játszódhatnak le, melyek talán még sohasem. Eppen ezért jó helyről szerzett információink alapján jelenthetjük, hogy a kormány — most nem hívja össze a képviselőházat.

Egyház és iskola.

Ülés a ref. egyháznál. A ref. egyház gazdasági bizottsága pénteken délután 3 órakor ülést tart.

Tanári székfoglaló. A debreceni ref. főiskolában folyó hó 21. és 22. napján tanári beiktató ünnepélyek tartatnak, a melyekre az érdeklődő igen tisztelt közönséget meghívja az akadémiai igazgatóság. Az ünnepély sorrendje: Február 21-én, pénteken délelőtt: 1. *Enek.* Előadja a főiskolai énekhar. 2. Az ünnepélyt megnyitja az akad. igazgató. 3. *Székfoglaló értekezések.* a) Dr. R. Kiss István: Az 1542. XXXIII. t.-c. magyarázata. b) Kovács István: A légköri levegőről. c) Dr. Bessenyei Lajos: Vázlat Plató Symposionjának tartamáról. 4. *Enek.*

fogják ünnepelni, talán fog egy jó sasíson-házasságot kötni. Hiszen nem a házasság intézményétől irtóztott ő, szivezen elismerte, hogy az üzleti alapon épült házasság üdvös lehet mindkét félre nézve, hanem annál nagyobb boldogságnak tartotta, hogy ha valaki szerelemből vette magára Hymen rózsáncát. És akármilyen lehetetlennek látszódjék is, Klára ellent tudott állani a sok kísértésnek, egyenesen, büszkén haladt kitűzött célja felé. Hanem ötlet is utólrta egyszer a végzet, egy csinos, hetyke legény zavarta meg eddig oly változatlan nyugalmát. Ezelőtt másfél évvel, egy szép virágzó májusi napon ösmerkedtek meg és hej azóta sok álmatlan éjszaka és még több rossz óra jutott osztályrészül a leánynak. Megalázva érezte magát annál is inkább, mivel, ha nem is vallotta be, a szerelem mindinkább nagyobb helyet foglalt el szívében, míg a férfi érzelmeiben nem fedezte fel azt a mélységet, melyet magánál tapasztalt.

— Megcsalna, ha a felesége volnék, megunna és megcsalna, — gondolta és ilyenkor tényleg közel állt ahhoz, hogy meggyűlölje. És valami keserű örömet érzett most,

Előadja a főiskolai énekhar. Február 22-én, szombaton délelőtt: 1. *Enek.* Előadja a főiskolai énekhar. 2. *Székfoglaló értekezések:* a) Pokoly József: A catholicum, mint egyetemes történelmi eszme. b) Osváth Ödön: Az oligarchia és a jobbagyság első küzdelmei. c) Dr. Ecsedi István: A földrajz tanításának paedagogiai haszna és gyakorlati fontossága. 3. *Üdvözlések az egyházkerületi elnökség és az igazgatók részéről.* 4. *Enek.* Előadja a főiskolai énekhar. Az ünnepély helye a kollégiumi diszterem. Az ünnepély kezdete mindkét nap délelőtt tíz órakor.

Egyházmegyei értekezlet. A debreceni ref. egyházmegye vezetősége hétfőn délután értekezletet tart a ref. egyház tanácstermében.

Paróchiális-kör megalakulása. A negyedik paróchiális-kör tegnap délután tartotta alakuló gyűlését a ref. egyház tanácstermében.

A polgári-kör közgyűlése.

Beszámolás és tisztujtás.

Vasárnap délután tartotta városunk egyik legrégebbi közművelődési egyesülete, a polgári-kör 49-ik évi rendes közgyűlését a tagok élénk részvétele mellett.

Dr. Nagy Gábor elnök rövid, lelkesítő megnyitó beszéde után az évi jelentés, számvizsgáló, könyvtári és leltári bizottságok jelentései olvastattak fel és vétettek tudomásul. E jelentések adataiból különösen felemlítendőnek tartjuk a következőket.

A kör vagyona készpénzben, könyvtári és leltári értékben 14.157 korona 38 fillér. A folyó évi költségvetés 6209 korona 04 fillér bevétellel s 6170 korona kiadással alapított meg.

A könyvtárra, mely a kör legfőbb vagyona, ugyszólván hincset képezi, ez évben nagyobb összeget fordítanak, sőt a legújabb, tömegesen relett művekről pótkönyvjegyzéket készítenek, hogy a könyvtár használatát ezáltal is könnyebben hozzáférhetővé tegyék az olvasni vágyó közönség számára.

Végül a tisztujtást ejtették meg. Egyhangulag, közfelkiáltással ismét elnökké választották dr. Nagy Gábor ügyvédet, örökös tiszteletbeli alelnökké Czeglédy Gyulát, ki a körnek csaknem megalakítása óta buzgó tagja s évek hosszu során át fáradságtalan alelnöke volt. Alelnök lett Dávid Mihály, a ki egyfolytában 23 évig gondozta a pénzügyeket. Főjegyzőnek Kerégyvártó József, aljegyzőnek Barcza Barna, pénztárnoknak

midőn a férfi szerelmi vallomására azt felelte: nem kellesz, nem szeretlek.

A dolgok pedig folytak azután is a rendes medrükben. A férfi apró-cseprő kalandokban szerzett vigasztalást, a lány pedig még nagyobb hévvel feküdt tanulmányainak és ha megjelent előtte amannak az arca, megelégedetten gondoltú: Hát erős voltam.

Nem úgy mint a többi asszonyok, akik mindjárt elvesztik fejüket, mihelyt egy csinos léhűtő szerelemről beszél nekik. Nem akarok olyan koldus életet élni, mint a szegény anyám, aki boldognak érezte magát, hogy ha az apám szerelméből néhány morzsa neki is jutott. Nem, én gazdag, szép, ragyogó életet akarok élni.

Hanem amint elgondolta, szempillái fáradtan csukódtak le és az a különös érzés járta át lényét, mintha mégse volna olyan nagyon boldog, mintha vána valamit, bizonyosan tapsot, a mámorító dicsőséget.

És a régen óhajtott, a régen áhított dicsőség meg is érkezett egy napon. Elhalmozták tapsal, virággal, az a nagy ur: a közönség nem tudott betelni a hangját és szépségével, tombolt a lelkesedéstől. Ő pedig

Agárdy Lajos, ügyvédnek Buday Gyula, gazdának Nagy Lajos gyáros, számvizsgálóknak id. Hódy Béla és Kovács Mihály, könyvtárnoknak Papp Ignác választottak meg.

Választmányi rendes tagok lettek: Balogh József, Biczó Gyula, Csáky János, David Sándor, Erdődy László, Hajdu Zsigmond, Horkay Lajos, Horváth János építész, ifjú Horváth János, Horváth Tamás, Kalmár Ignác, Kaposztás Imre, Kiss György, Kovács Mihály, Mócz András, Mórincz Ferenc, Nagy Gyula igazgatótanár, Serly Ede, Sinka Sándor, Szabó Kálmán gyógyszerész, Szatmáry Mihály, Tóth Imre, Varga Károly, Vértessy István. Póttagok: Tömörny Jenő, Szőke János, Tóth Kálmán, Nagy Sándor.

A közgyűlés 6 óra tájban ért véget.

Csendőrszuro nyok, melyek tartalékban vannak.

Jog- és pénzügyi bizottsági ülés.

Már a csendőriskolat elszalasztotta Debrecen városa; szinte érthető, hogy most kapaszkodik a csendőrtartalék után, pedig abból sokkal kevesebb haszna lesz, ellenben módot és alkalmat nyújt arra, hogy a város közönségével szemben alkalmadtán annál nagyobb erővel léphessen fel a fegyveres hatalom.

Az ingyen hely.

Szerdán délután 3 órakor tartott ülést a város jog- és pénzügyi bizottsága dr. Vargha Elemér tanácsnok elnöke alatt. Az ülésen jelen voltak: dr. Magoss György tiszti főügyész, Borsos József h. főmérnök, dr. Bacsó Dezső, Jánosi Zoltán, dr. Szikszói Szabó László, dr. Révi Nándor, dr. Tüdős János, Tóth István, Zádor Lajos, dr. Freund Jenő és dr. Vásáry István aljegyző.

Az első tárgy a csendőrkertületi parancsnokság megkeresése volt a tartalék csendőrcapatok elhelyezése dolgában. A belügyi kormány 200 főnyi csendőrcapatot akar tartani nagyobb méretű mozgalmak és komolyabb zavargások elfojtására és e tartalékból 50 embert és lovat Debrecenbe akar elhelyezni.

Jánosi Zoltán ellenzi, hogy ingyen helyet adjanak a csendőrség különítményének, mert ez a létszámemelés proroktiv jellegű. Révi Nándor úgy látja, hogy a tömegsztrájk ellen akarják a csendőrkülö-

az irigyelt, az ünnepelt művész nő hidegen, közönyösen állott az emelvényen, szive nem vert hevesebben a dicsőség mámorától, arc nem pirult ki az elért cél boldog tudatában.

— Bizonyára beteg vagyok, az izgalmak és a nem remélt nagy siker okozták ezt a fáradságot, — mondta, miközben öltözője felé sietett, hogy mentől hamarabb egyedül lehessen gondolataival.

— Klára! sugja ekkor neki egy hang egy feketefejtű, cigányképi férfi hangja és egy erős kar merészen fonódik dereka köré. A leány most már nem tiltakozik, nem néz reá gögös hidegséggel, hanem édes alázatossággal fekteti fejcskáját amannak vállára, miközben szemrehányólag suttoja:

— De jó, hogy eljöttél, olyan réges-régen várlak!

És amint ajkuk az első csókban összefon, egész valóját az a diadalmas érzés járja át, hogy ime beteljesedtek álmai, ő gazdag, mérhetetlenül gazdag és ha mindent elvennének tőle, amíg ez a két kar tartja átölelve, mindig ilyen gazdag fog maradni.

M.

Fekérmemüt csipkefüggönyöket
női blousokat
legszebben tisztít

Feuerstein

mosóintézet Piac-u. 63

Fióküzlet: Arany János-u. 15.

Főüzlet telefon szám 1137. 198

Fióküzlet telefon szám 732.

bitményt ide helyezni, holott nincs szükség rá.

Hosszas vita után a bizottság szótöbbséggel úgy dönt, hogy az 50 csendőr és lövészére helyet adjanak.

Apróbb ügyek.

Elvben javasolja a bizottság, hogy a leánygimnázium két tanszékének költségeit a város vállalja magára, azonban az ügyet adják vissza a tanácsnak, hogy állapítsa meg a hozzájárulás összegét.

Elfogadták a csapókerti függetlenségi és 48-as kör telekesereje ügyében is a tanács javaslatát, hogy a város közönsége a régi csószház melletti, kertési területért cserébe adja az iskola mellett levő területet, melyre a kör már építkezett is.

A háború. Török vereség.

Enver bey vezérkari főnök.

Konstantinápoly, február 19.

Settki bey helyébe Enver bey nevezte-tett ki a Gallipoli félszigeten operáló tizedik hadtest vezérkari főnökeve. Pahlri pasa Gallipoli parancsnoka helyébe Hursid pasa hadosztály-tábornokot, volt tengerészeti minisztert nevezték ki.

Skutari ostroma.

Belgrad, február 19.

Skutari előtt nehéz ostromagyukat állítanak fel. Az ostromló hadak vezénylője egy szerb tábornok, mert a montenegrói király és a trónörökös gyöngelkedő állapotokra való tekintettel nem tehetik ki magukat az ostrom fáradalmainak. (Lokalanzeiger.)

A nagyvezir béke-kísérletei.

Bécs, február 19.

A Südslavische Korrespondenz Konstantinápolyból, illetékes forrásból eredő értesülése alapján jelenti a következőket:

Mahmut Sefket pasa újból lépéseket tett a nagykövetségnek, hogy a békekötést siettesse és Hakki pasának erre vonatkozó misszióját előmozdítsa. A nagyvezir az osztrák-magyar, német, francia és angol követségeken jelent meg. Wnagenheim báróval folytatott másfélórás tanácskozásánál a német katonai attasé is jelen volt. Amint diplomáciai forrásból értesülünk, a tárgyalások alatt a nagyvezir újból hangzottatta a portának azon kívánságát, hogy a béke mielőbb megköttesse. A követek a nagyvezir útján egyértelműleg azt tanácsolták a portának, hogy a hatalmak kollektív jegyzékét tekintsek és fogadják el a felveendő béketárgyalások alapjait, mert más bázison eredményes intervencióra nem lehet kilátás.

A nagyvezir törekvései azonban nem találnak visszhangra a török kabinet valamennyi tagjánál, sőt e kérdésben lényeges differenciák merültek föl a miniszterek között. Hadszi Alol belügyminiszter határozottan a háború folytatása mellett van.

Nikita levele a cárhoz.

Péttervár, febr. 19.

A cettinjei orosz követség egyik attaséja ide érkezett, hogy átnyújtsa a cárnak Montenegró királyának második levelét. A

„Wecserna Wromja” értesülése szerint a második királyi levél is Skutari kérdését illeti.

Franciaország fegyverkezik.

Páris, febr. 19.

Millerand, volt hadügyminiszter a nemzetközi helyzetre való tekintettel a legsürgősebb szükségletnek tartja a hadseregfejlesztést.

— Nem szabad vesztegetni az időt, mert ez halaszthatatlanul sürgős kérdés, amelyet elodázni nem lehet — mondta. Szerinte a parlament is a legsürgősebb feladatnak fogja a hadseregfejlesztést tekinteni.

Elfogott szikratáviratok.

Krakko, február 19.

Több orosz kém szikratáviratát elfogták a határon levő táviró állomásokon, azonban elolvasni nem tudták.

Török vereség.

Konstantinápoly, febr. 19.

A török sereg Bulair körül visszavonulóban van. A bolgárok a Napoleon és Viktoria erődöt rohammal bevették; még a Szultánia erőd áll, de három napnál tovább nem tartathatja magát. A kormány 20 szállító gőzöst rendelt, hogy a megvert sereget felszerelésével együtt elszállíthassa.

Csataldzsánál éhinség dühög.

Belgrad, febr. 19.

A csataldzsai vonalon a szövetséges seregeknek nincs kellő elesége. A katonák éheznek. Szerbia külön vonatokon szállít eleséget a harcra.

Skutari ostromával felsültek.

Cattaro, febr. 19.

Skutari ostromával a montenegrói hadvezetés tökéletesen felsült, mert ostromágyai nincsenek és a török tüzérség is jobb a montenegróinál. A várost körülzárva tartó montenegrói sereg rendkívül sokat szenved. Az előőrsök a csikorgó hidegben megfagnak és általában oly nyomoruságos állapotban van az ostromló sereg, hogy a város megvétele nem is gondolható.

Albánia határai.

Berlin, február 19.

Mint a Vossische Zeitung írja, Oroszország és az osztrák-magyar monarchia még nem tudott megállapodni Albánia területére vonatkozólag. Oroszország hajlandó Skutarit Albánia részére átengedni, ha Montenegro nem tudja elfoglalni, ez esetben azonban Dibrát és Djakovát követeli Szerbia részére, viszont a monarchia Ipeket és Prizrendet is Albánia részére követeli.

Mindenféle nyomtatvány olcsón és izlésezen készít a Debreceni Ujság nyomdája.

Városháza.

Rendkívüli, városi közgyűlés. Debrecen város törvényhatósági bizottsága február hó 21-én, pénteken délután 4 órakor a városháza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyai a következők: 1. Tanácsi előterjesztés a folyó év folyamán felállítandó tartalék lovascsendőség egyik osztályának városunkban elhelyezése tárgyában. (Dr. Tóth E.) 2. Ugyanaz a közönségi iskolaszék megalakítása ügyében. (Dr. Tatay Z.) 3. Ugyanaz a csapókerti olvasókör telekesere ügyében. (Dr. Vargha E.) 4. Ugyanaz a Rosenfeld és Gara tulajdonát képező ohat-telekházai birtokon levő dohány-pajtáknek a város által leendő átvétele tárgyában. (Medgyaszay M.) 5. Ugyanaz Nagy József főszámvevőnek egy helybéli pénzügyi tisztségétől felügyelő biz. tagga történt választás tárgyában. (Dr. Vass K.) 6. Babaoklevél kihirdetése. (Dr. Tóth E.)

Kinevezés. A főispán Martonosi József okleveles állatorvost hortobágyi állatorvossá nevezte ki.

Előadás a Balkánról. Szabad Iskola.

Szerdán este fejezte be a Szabad Iskolában dr. Boldisár Kálmán tb. tanácsnok rendkívüli érdekes előadását Törökországnak és a Balkán-félszigetnek Magyarországga való történelmi kapcsolatáról. A mostani külpolitikai honyodalmak közt teleteltesen a témáról két előadást tartott, melynek elsőjén a Török-Birodalomnak Magyarországgal való viszonyát tárgyalta a történelmi események alapján, míg a második előadás szomszédos Balkán-félszigeti népek történelmi viszonyáról szólt.

A rokon származású török népről szólva, a magyar nemzet rokonságán kezdve, nagy vonásokban megvilágította a legújabb múltat, míg a hódító felhoid Ázsiából átjut Európába, itt követve veres harcát, a Tisza-medencébe, a magyarok földjére lép a hódító tömerdek pusztításait ecsetelve, melyek az Európát vérevel védelmezett magyarságot 300 esztendőn keresztül sanyargatták. Különösen kiemelhető az a mérhetetlen vesztesség, amelyet a török hódítás nekünk okozott, politikai szempontból, mert ennek következménye volt az ország három részre szakadása, teljes önállóságának elvesztése és tekintetben mai napig érezhető politikai háttérbe szorulása a Habsburgok uralma alatt; azután kulturális téren kipótolhatatlan pusztítások, melyek közül főképen Budánk, Mátyás király fényes palotájának és könyvtáranak semmibe válását, továbbá Székesfehérvárnak és Gyulafehérvárnak, e két ósrég magyar kulturális helynek barbar dulasát kell említeni; végezetre megbecsülhetetlen az a véráldozat, melybe a 300 esztendő örökös harcokból került, követve a tömerdek rablástól kincsekben és emberáldozatokban, mert a magyar gyermekek ezrei a haremekbe kerültek, az itthon sinylett lakosságot pedig folyton gyilkolta a harcokon kívül is a behurcolt sokféle járvány.

Ennek a sok mindenféle bajnak a következménye tehát politikai lekötöttségünkön kívül gazdasági és kulturális elmaradásunk, valamint a nemzetiségi kérdések is.

A Balkán-félszigeti népek történelmi vonatkozása éppen ebben a viszonyban nyer

Egészségügyi Műszaki Vállalat

R. T. Péterfia-u. 46. Sz. Telefon sz. 10-62.

Debreczen legnagyobb

vizvezeték berendezési vállalata.

Elvállal mindennemű vizvezeték berendezéseket, melegvíz és központi gőzfűtést, fürdőszobák berendezését, a legmesszebbmő igényeknek megfelelően, valamint melegvíz berendezéseket is. Óriási anyagraktárunk folyán abban a helyzetben vagyunk, hogy a megrendeléseket azonnal és pontosan teljesíthetjük. Elsőrangú munkaerőkkel rendelkezünk. Minta raktárunk minden időben megtekinthető. Megrendeléseket kedvező fizetési feltételek mellett is elvállalunk. Utbaigazítással, műszaki tanácsokkal és költségvetéssel teljesen díjtalanul szolgálunk.

Házak vizvezetékének évi jókarban tartását elvállaljuk. A vállalat műszaki igazgatója Brüll Alajos.

fejleszt, amelynek tárgyalása előtt a Balkán apró népeinek faji származását és vándorlását érdekesen ismertetvén, sorba szemlélte az ősi Bizánci dekadens görög nemzetet, továbbá a szláv vádelt rokon bolgárokat, a vitéz albánokat és a hatalomra törekvő szerbeket, végül a római származással kerkedő oláhokat, az egész származási kérdés tudományos megállapításával. A Balkán-félszigeti népek nemzeti törekvéseit magyarázva, élesen bevilágított történeti háttérrel mutatta meg, hogy milyen fejlődés után érte el a helyzet a bekövetkezett nemzetközi ellentét állapotát, elkezdve azon, amikor Magyarország még Bizánci hatalmával mérkőzött, majd terjeszkedő hatalmi politikájában északon kívül délre is kitolta határát, a megszünt Balkáni bánóságokban, végtére a török hatalom nyomása alatt szétzilált Balkán apró népei mint kaptak erőre lassanként, egymásután a felhődt hatalmának természetes elhalványodásával.

A Balkáni népek jövője a szláv népek politikájában nyer kifejezést és a délszláv törekvések álma megvalósulás esetén a magyar nemzet jövőjét is kialakítja. Mert a mint a bizonyára valamikor összeomló Törökbirodalomból Konstantinápoly, mint Kelet-Velencéje, nemzetközi kereskedelmi pontul fog szolgálni, éppen úgy a szláv-tengerbe szigetként szorult Magyarország is, mint a szláv világhatalom ütköző pontja, Európa kultur érdeke folytán nemzetközi biztosíték mellett nézhet a jövőbe.

A széles látókörű, érdekes és aktuális tendenciájú két előadásban könnyed módon nyert a világ-események történetébe betekintést a hallgatóság.

Beöthy László és a debreceni színház.

A jelen és a jövő.

A debreceni városi színház nagyon szomorú helyzetbe jutott. Előre kell bocsátanunk és nyomatékosan hangsúlyoznunk, hogy nem a színház jövője a nehéz kérdés, hanem a színház jelene az, amely aggodalmakra jogosít.

A színház-válság a felkinálkozó, nyilgyenes megoldás helyett az indokolatlan és előreláthatóan eredménytelen mentőakció folytán a legszerencsétlenebb vágányra tolódott. A város házi kezelésébe, a város rizikójába ment át a színház akkor, amikor már a vállalat éltető forrását: a félévi bérletet a színigazgató adósságai felemésztették.

Ennek folytán a város kénytelen a színház fenntartásáról gondoskodni ez évi szeptember 1-ig és nem csupán a debreceni idény befejeztéig. Mert szélnek nem eresztheti ezt a nagy személyzetet.

Financiózni kell a színházat és minthogy ez a debreceni színház és nyári állomásainak jövedelméből holtbizonyosan nem nyerhet teljes fedezetet, a deficit a város közvagyonára hárul. És ez nem is lehet kis összeg, a legoptimisztikusabb számítással is 30—40.000 korona. Ezt a terhet tehát Debrecen adófizető polgárságának kell majd viselnie, a nagy urí szalonoktól az egyszerű munkás-műhelyig mindenkinek. Azoknak is, akik a színházba nem járnak, abból semmit sem élveznek.

Ezért állítottuk és hívjuk föl a

figyelmet, hogy a színház kérdés lényege, gerince a színház jelene. És ezt szem elől téveszteni nem lehet, mert ez az egész debreceni közönséget érintő hiba lenne.

Pedig már-már ott tartunk, hogy ezen minden áron — nagyon drága áron — keresztül akarnak siklani. Ugy tetszik, mintha a színházról sportot üznének. *Handicap-versenyt rendeznek.* Futtatnak. Keresztül szeretnének lovagoltatni az igen fontos akadályon: a színház jelenén, amely már az *ugyis agyonsanyargatott lakosság zsebében tartja a kezét.* Ezen átakarnak ugrani, mindjárt a színház jövőjébe . . .

Beöthy László is a budapesti Királyi és Magyar színházak igazgatója, benyújtotta a maga ajánlatát a debreceni színház bérletére, amelyet legfentebb ez év október elsején akar megkezdeni. Csak akkor venné át a színházat, amikor már megnyitná az új bérlet, adna pénzt, félszáz ezer koronát. Csak a jövőt illetőleg ad kétségtelenül káprázatos programot, de a színház jelene őt is figyelmen kívül hagyja. Hogy ez a könnyebb, egészen sima vége a dolognak, az kétségtelen.

Nagyon siettetik a Beöthy ajánlatának tárgyalását, mert már ma délutánra összehívták a színházbizottságot. Bármennyire szép, kecsesítő és értékes ez a program, hosszabb idő kell a megfontolására, mert belevág az egész magyar színészet mai rendszerébe is.

Beöthy tervezetének legjellemzőbb vonása az, hogy *problematicus.* Nem a vidéki közönség igényeivel számol, hanem a saját ötleteit ismerteti, amelyek esetleg sikert teremhetnek, de esetleg be sem válhatnak. Előterbe állítja és kiélezi azt, hogy eredeti premiereket ad. Ez elé sem nehezünk teljes bizalommal, mert hiszen a jó darabokra feltétlenül van elég színház Budapesten s akkor hozzánk a selejtes részből jut bőven. De az ajánlat önmaga vet erre fényt, amikor azt mondja: „*Uj irók, uj színészek, itt szedjék első babérjukat.*” Ez az, amiben félremagyarázhatatlanul benne van az a tendencia, hogy a debreceni színház ilyen esetekben *kísérleti állomás* lennes a debreceni közönség — a kísérleti nyul. Afféle próbászínpad vagy gyakorlati iskola színészek és irók számára.

Nem erre vágyik a debreceni közönség, hanem kívánja az összes városi színházok kész sikereit és emellett reprizeteket. Debrecenben egy színháznak kell kielégíteni azokat az igényeket, amelyeket Budapesten valamennyi. A műsornak változatosnak kell lenni, minden műfajt felölelni — még az operát is — és nem lehet en suite előadásokat tartani a bérletrendszer miatt.

Nem garantálta Beöthy a bérletrendszernek, valamint a többi szerzett jogoknak fenntartását és azt sem, hogy nagystílű programjának keresztülvitele mellett nem kér helyárfelemelést. Ezek pedig elengedhetetlen feltételek.

De Beöthy, amikor a fővárosi szituációtól teljesen elütő debreceni viszonyokat nem látja meg egész világosan és határozottan, egyszersmint összetéveszti a debreceni városi színházat egy magán színházzal. Ez a színház nem egy részvénytársaság, hanem a város egész közönsége, amely nem mondhat le arról, hogy befelrását a város képviselő testületének arra hivatott tényezői által továbbra is ne gyakorolja. A városi színházat teljesen kiszolgáltatni még olyan nagy kapacitásnak, mint Beöthy, sem szabad.

Vannak nagyon értékes részletei a Beöthy programjának, olyanok, amelyeket — mi títés tagadás — kevés direktor valószínűleg meg. Ezeket és más olyan részleteit javaslatának, amelyek köré aggodalmakat von a lokális érdekek, meg lehet disztigálni.

másokat pedig szerződésig biztosítani. Fontosabbak között, hogy Debrecenben önálló társulat legyen, tagjait, míg a szerződés őket a debreceni színházhoz köti, ne lehessen a fővárosba utaztatni; viszont a Beöthy fővárosi társulatait mindenkor, sőt gyakrabban és szívesen láthatna Debrecen. De fontos az is, hogy a debreceni önálló társulat tagjai, ne új, de kipróbált színészek legyenek, akik színpadi rutinnal is bírnak.

Az is kétségtelen, hogy aki Debrecen kulturális életére ad valamit, örömmel üdvözli a színészet állandósítását, amelyet Beöthy programjába vett. Ha ezt kötelezőleg meg is valósítja a színház, Debrecen közönségének nyári szórakozását; színészeinknek pedig az állandó otthon biztosítja. Ezt a szándékát honorálnunk kell. Debrecen erősen érett az állandó színészetre, ez nem Nagyvárad, vagy Arad, ahol a színházjáró közönség nyáron fűdön van. Debrecennek félszáz ezernél több olyan lakosa van, amely nyáron nemesebb szórakozás nélkül marad és erre, de meg az ezt megillető színigazgatóra és tagjaira az áldás a debreceni színészet állandósítása.

A színészet állandósítását, a nyári színpad ügyét azonban nemcsak Beöthynek, módja van más vállalkozónak is megcsinálni.

Ami az évi bért, cc ezer koronát, amit Beöthy a csengőbb aranyakban ígér és minden támogatásról való lemondást illeti, ez magyarázatát nyerheti a színház kikötött átalakításában. Ez az üzleti művelet. A város ne adjon semmit, de ennek fejében ő kapjon egy kibővített színházat, amelynek bevétel-többlete aztán még az amortizációra is fedezetet nyújtson.

Beöthy ajánlata színekben pazar, szépen van díszletezve, de *realitásokban jobbra szegény.* Hipotezisz, feltevés, amely azonban esetleg másként is üthet ki, mint a hogy Beöthy gondolja. Ujtásokat akar kipróbálni és ha ezek nem sikerülnek ő is, de — a mi nekünk fontosabb — a debreceni közönség egy nagy csalódással lehet gazdagabb.

A jövő még olyan káprázatos ábrándjaiért sem lehet túltekinteni azon, hogy a színház jelene az, amely a legsürgősebb orvoslásra vár. A Beöthy-féle ajánlat erről tudomást sem akar szerezni, amennyiben legfentebb ez év októbertől reflektál a debreceni színház bérletére. Erre az időpontra akadhat is vállalkozó nem egy, de bőven. A Beöthy féle ajánlat tehát a jövőre szól és most nem veszi le a város vállairól a kinos gondokat.

Ezért a színház sorsa felett pályázat mellőzésével, ahogy Beöthy szeretné, csak egy esetben lehetne dönteni, ha a vállalkozó nemcsak a jövőre, de a jelen viszonyokra is vállalja a terheket és az igazgatást. Amint aspirációi tulesnek a gondokkal is nagy anyagi áldozattal járó mai helyzetben, amint csak a jövő szezonra vállalja a színház vezetését, — a pályázatot mellőzni nem lehet.

Akadhatnak ugyanis olyan *reflektánsok*, akik teljes garancia mellett azonnal átvehetik a színház vezetését.

Igy pedig a város megszabadulhat a felelősségtől addig, amíg a közvagyonhoz kellene nyulni és az adózó polgárságra sem nehezedne a súlyos teher.

Színház. Beöthy ajánlata.

Színházunk jövőjét ragyogó színekkel festette meg Beöthy László Debrecenhez intézett programjában, amely a színészek világában is tudott visszhangot kelteni, sőt Lajthay Károly, a színház egyik rendezője melegen méltatja Beöthy törekvését, erről cikket is küldött hozzánk s mint egyik érdekes mozzanatot annak, hogy a színészek körében milyen gondolatokat és érveket vált ki ez az aspiráció, reprodukáljuk a Lajthay sorait a következőkben:

Nemcsak Debrecen város kulturélete ugrik előre az évek félszázadával és nemcsak a színház nivója és a közönség izlése emelkedik, illetve finomul annyira, hogy első városunk lesz az ország összes vidéki városai között, de megnyitja a színészek haladására előtt azt a kaput és utat, a melyet évtizedeken át bolyongva városról-városra, sehol nem lelhattünk meg — lévén a vidéki színházak nivója sokkal alantabb, sem hogy ajánlóul szolgálhatna a közönség elismerése dacára is — bárkinak a fővárosba.

Mert hát miért ne tudna, vagy miért ne akarna állani Beöthy kötelező ígéreteit? Nem lehet eleget itt? Miért? A pesti színházainál olyan helyettesei vannak, hogy fele idejét itt töltheti és a mikor nem lehet itt, helyettesíti majd itt is egy olyan igazi intuitio érzékkel bíró művész-rendező, a milyent jelenleg csak Beöthynek áll módjában vezényelhetni és a kivel ma egy vidéki színigazgató sem ér fel — sajnos. A színház átalakítása, a társulat művészi megszervezése, eredeti darabok bemutatása (melyekkel évekre túl vannak halmozva a fővárosban) továbbá vendégszereplések (operette és drámai művészek egész sorozata) anyagi áldozatok hozása stb. mind olyan ígérek, a melyek Debrecen városnak és a mai színészek összességének — álmok — álmok, Beöthynek pedig éppenséggel nem lehetetlenek. Sőt! A mi bármelyik vidéki igazgatónak — teljességgel képtelen, üres írássokat jelentő ígéret lehet csak, az Beöthynek egyszerű, kézenfekvő, simán megoldható feladat.

Ha a Beöthy programját — mint annak a Beöthy Lászlónak tekintjük, aki ma egyike a leggeniálisabb művészegegyiségeknek és megteremtője egy új korszakalkotó játéktípus irányának, valamint megalkapítója két elsőrendű fővárosi színháznak — úgy nem is tűnik fel olyan nagynak és lehetetlennek ajánlatának programja. O nem a jelennek — a mai existenciáért dolgozik — hanem sok évre előre fekteti be egy erkölcsi, mint anyagi áldozatát a biztos — vagy eredmény elérésének határozott tudatában.

XIV. Lajos ma is úgy él az emberiség emlékezetében, mint „Le roi de soleil”. Vajjon eljön-e az idő, amikor Beöthy Lászlónak, a színművészet fejlesztésében elért érdemeit nem csak érezzük — de valamennyien — a „napkirályhoz” hasonlóan meg is merjük-e vallani a világ előtt? Hélas! Non! De azért a leglelkesebben kiáltjuk oda Beöthy Lászlónak: „Hozza Isten mindnyájunk dícsőségére!”

Lajthay Károly.

Luxenburg grófja. Ma este Lehar Ferencnek a Luxenburg grófja kerül színre. Az operettben Zilahyné S. Vilma, Borbély Lili, Falusi, Kassai, Székely, Kormos, Lévai, Szabó játszanak jelentékenyebb szerepeket.

Jászai Mari vendégjátékai. Jászai Mari holnap, pénteken kezdi meg három estére terjedő vendégjátékát. Jászai ma az igazgatóhoz írt levelében kijelenti, hogy nagy örömmel jön Debrecenbe. Levele így hangzik: Tisztelt pályatársam! Köszönöm szíves tudósítását, 20-án estefelé majd bebandukolok Debrecenbe, ha jó idő lesz, gyalog, öt órai vasutazás után. Így hát Stuart lesz az első játék. Gratulálok Debrecen intelligenciájának, hogy már nem keresi a játék meséjét, nem keresi, mit játszunk a színész, hanem azt, hogyan játszunk és megnézi Stuartot két színésznőtől egymásután. Mondja meg Debrecennek, hogy ezért boldogan megyek oda, mert ez a műveltség imponans jele. A viszontlátásig is üdvözlöm, hivat: Jászai Mari.

Stuart Mária Jászaiival. Pénteken Jászai Mari, a nemzeti színház művésznőjének vendégfelléptével Stuart Mária kerül színre.

A kis Severus ma és holnap utoljára. A kis Severus, a megcsodált gyermekfenomén, ma és holnap utoljára lép fel a Royal Orfeum színpadán. A gyermek-

Fregoli utólrhetetlen mutatványai a *Great 3 Americas* vakmerő produkciói. Estéről-estére pompás sikert aratnak *Csabay Böske* és *Arany Sári* új kuplékkal. Azonkívül az új szolisták. Előadás kezdete 9 és fél órakor. Családi műsor. Éjjel után reggelig *Bal Tabarin*.

Premier az Uranusban. A tegnapi fejedelmi műsor sikerére tart számot az Uranus mai új műsora is, melynek egyik kimagasló s e hét második felének legnagyobb és legszebb újdonsága „Paula, a Moulin-Rouge gyöngye” című, igazi verbeli párisi erkölcsrajz, mely három részben kerül bemutatásra. A másik gyönyörű felvétel a „Halali vagy Grófnő és a kocsis” című, parforce vadászatban készült remek felvételi történet két részben. E finom és rendkívül érdekes tartalmu képeket még az alábbi újdonságok övezik: 1. Francia alpok. St. Paultól Entrevoig. (Uti felvétel.) — 2. A milliomos tejes legény. (Amerikai vig történet.) — 3. Mórész állást keres. (Komikus jelenetek) s végül egy rendkívül szenzációs és fölöttebb érdekes „Tehen viadalt” mutat be az Uranus, mely Franciaország legszenzációsabb cseménye és ritka passziója a franciáknak. Ez sokban hasonlít a spanyol bikaviadalokhoz, de annyiban különbözik, hogy a tehenet csak felizgatják, de nem szurják le! Rendkívül mulatságos s emellett izgalmas jelenetek tárulnak elénk ezen eredeti helyszíni felvételben, mely egy újabb specialitása a sportkedvelő franciáknak. Előadások este pont 6 órától. Bemenet 6, 7, 8, 9 és az utolsó előadáshoz pont 10 órakor. Rendes helyárak. Bérlet, tisztviselő és kedvezményosáru trafikjegyek szombat estig minden előadásra érvényesek. Holnap ugyanez a finom, előkelő műsor. Számozottjegyek bármely órai bemenetelre telefon utján is előjegyezhetők. Telefon szám 3—28. Ezt annál is inkább ajánljuk, mivel este a pénztárnál már nem igen lesz jó helyre szóló jegy, mert a mai előadásra is már nagy részben történtek tegnap előjegyzések.

Az Uranus szombat délutáni félhelyáru gyermek előadásának fényes műsora lesz ismét. A gyermekeknek pompás szórakozásban lesz részük, mit a gondosan összeállított 10 képből álló műsor fog szerezni. Lesz szép mese-kép, indian-kép, ismeretterjesztő, tanulságos és egy csomó kitérő humoros kép. A műsort szombati számunkban hozzuk.

Domahidy Elemér arcképe.

Megfestette a Gazda-kör.

Leleplezik a vasárnapi közgyűlésen.

A debreceni Gazda-kör vasárnap tartja évi rendes közgyűlését. Ennek keretében igen kedves ünnepély fog lefolyni. A Gazda-kör ugyanis megfestette nagyrabcsült elnökének, Domahidy Elemérnek arcképét és ez alkalommal fogják azt leleplezni.

Nagy körültekintéssel készítettek elő ezt a meglepetést. Maga az arckép kitünően sikerült s Rajzó festőművész munkája. Díszére fog válni a Gazda-körnek, amelynek helyiségében elhelyezést nyer és kedves fogadtatásra találhat Domahidy Elemérnél is, akit megörökítésével megtisztelnek.

A közgyűlésen dr. Hegedűs István mondja az üdvözlő beszédet. Méltatni fogja ebben azokat az érdemeiket, a melyeket Domahidy Elemér a Gazda-kör vezetésével szerzett. Az őszinte bizalom és ragaszkodás készítette a Gazda-kört arra, hogy szeretetének maradandóbb jelét adja.

Az ünnepségen lesz még több felszólalás is. Többen fogják még méltatni azt a munkásságot, amelyet Domahidy Elemér a Gazda-kör elén évek óta kifejt.

Domahidy Elemér tiszteletére a közgyűlés után bankettet adnak a Bikában. Ezen nem csupán a Gazda-kör tagjai vesznek majd részt, hanem bizonyára városunk társadalmának minden rétegéből igen sokan.

Újdonságok.

* **A Csokonai-kör felolvasó ülése.**

A Csokonai-kör februári felolvasó ülése a hó utolsó hetére maradt s ez alkalommal a műsor csupán helyi erőkből fog kitelni. A felolvasó ülés részben Wagner Rikhárdnak, a nagy zene- és dráma-költőnek lesz szentelve születésének százados évfordulójára, az ő művészeti nagy jelentőséget az ismert zenebíráló és zenetörténetíró, Fűrey F. Gusztáv fogja méltatni. A műsornak költői számát Zivuska Andor fogja szolgáltatni, aki őszinte, mély érzésű költeményeivel annyi tisztelőt szerzett magának a városban és a város határán jóval túl. A Csokonai-kör egy új íróembert is be kíván mutatni, akinek szellemes apróságait, jóízű tréfáit már jól ismeri a közönség egy helyi lap hasábjáról, Bihari Jenőt, aki egy vidám elbeszéléssel szerepel a műsoron. A meghívók még e héten szétmennek a Csokonai-kör tagjia között.

* **A függetlenségi bizottsági tagok értekezletét** ma délután 5 órára a függetlenségi körbe összehívta dr. Körösi Kálmán elnök a közgyűlési tárgyak szokásos megbeszélése céljából.

* **Az István malom közgyűlése.**

Az a hír, miszerint az „István” malom 1911. május havában megtartott közgyűlésén kimondotta volna, hogy az újonnan megszerzett részvények tulajdonosai egy évig nem bírnak szavazati joggal, egyszerűen tévedésen alapszik, amennyiben az akkori (1911. májusban megtartott) rendkívüli közgyűlésen ilyen határozat egyáltalában nem is hozott. Ellenben az István malom alapszabályai már évtizedek óta egy oly pontot tartalmaztak, amely világosan kimondta, hogy a szavazati jog gyakorlására csak oly részvényes van jogosítva, aki részvényeit a tartulatnál a közgyűlést megelőző év december 31-ig a nevére iratta.

* **Öngyilkos fiú.** Megemlékeztünk már arról, hogy a Tóczóskert, Acél-utca 9. szám alatt öngyilkosság történt. Egy 17 éves fiatal fiú felakasztotta magát az Istállóban. Szarvas György a neve s Gáll Józsefnél szolgált. Nem is sejtjük, hogy miért vált meg az élettől, mert sötét szándékáról előzőleg említést sem tett. A csendőrség jelentése alapján a kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

* **Előadás a vakásgról és a szembetegségről.** A vakokat gyámolító országos egyesület menhelyének igazgatónöje, Jankovich Lajosné a vakok ügyéről, azok képességeiről és oktatási módjáról a leggyakrabban előforduló és legveszélyesebb szembetegségekről és a vakás elleni védekezésről folyó hó 23-án, vasárnap este fél 8 órakor a város háza közgyűlési termében előadást tart. Az előadó igazgatónő maga is teljesen világtalan, aki a vakok képességeinek ismertetésekor be fogja mutatni, mint irnak, olvasnak, miképen kézimunkáznak és hogyan szórakoznak. A zongorát is művésziessé kezeli. Amidőn ezen előadásra ez uton is felhívjuk a nagy közönség figyelmét, egyben jelezzük, hogy jegyek: ülőhelyek 1 koronáért, állóhelyek 40 fillérért a polgármesteri titkári hivatalban és az előadás napján este a pénztárnál válthatók.

* Szabad Iskola. Ma, csütörtökön Madai Pál áll. főrealiskolai tanár tart előadást a Szabad Iskolába A keleti kérdés története címen, melynek vázlata a következő: A török világbirodalom hanyatlása. A keleti kérdés első szakasza: Magyarország felszabadulása. Törökország felosztásának első és második terve. A keleti kérdés és Napoleon. A legitimitás. A nemzetiségi eszme és a görög harc. Drinápolyi béke, londoni kongresszus. Az érdekesítő előadás, mely este 6 órakor az ipartestület dísztermében (Simonffy-utca 1/c., II. em.) kezdődik, bizonyára nagy számú hallgatóságot fog vonzani.

* Marólugot ivott. Tóth Lajosné, született Erdei Piroska, 22 éves asszony, Arany János-utca 49. szám alatti lakásán tegnap este öngyilkossági szándékából marólugot ivott. A mentők ápolás végett beszállították a kórházba. Tettét állítólag családi okok miatt követte el. Állapota annyira súlyos, hogy a rendőrség nem tudta ki sem hallgatni.

* Áruk szállítása az állomásról. A m. kir. államvasutak debreceni üzletvezetője a darab áruknak Debrecen állomásról való házhozszállításával a Müller H. fia szállító céget bízta meg. A gyorsárak az értesítők kézbesítésének órájától számítva 2 óra alatt, a délelőtt kézbesített értesítőkkel közölt teherárak még aznap, a délután kézbesített értesítőkkel közölt teherárak pedig másnap délig szállíthatnak be a címzettek lakására vagy üzlethelyiségébe.

* Kövesdi János alapítványából évről-évre ruházattal ellátott 150 fiú és leány részére ez évben szállítandó szükségletre beadott minták elbírálása az árvaszéknél folyó hó 16-án történt meg. A fehér ruhaneműekkel Mayer Jánost, a felső ruhával Tóth Agostont bízták meg, a cipők és csizmak szállításával Mester Lajost, kinek bár jelen és a múlt évben is az árai legmagasabbak voltak, de még ezen árhoz is mintái és tömegszállítása a legbiztosabb.

* Táncestély. Az utóbbi évek farsangjainak egyik elmaradhatatlan eseménye a debreceni kereskedelmi alkalmazottak sportegyletének táncestélye. Mint minden évben, úgy az idén is megtartja a DKASE. ezen minden tekintetben érdekesnek és nagysikerűnek ígérkező táncmulatságot március 8-án a Royal-szálloda dísztermében. A vígalmi bizottság a legmeszebbmenő intézkedéseket megtette a siker érdekében. S hogy a táncestélyről a jelenlevők kedves és felejthetetlen emlékek távozzanak, arról mint egy 150 főből álló rendezőség fog gondoskodni. Zenét Rácz Károly és fia zenekara fogja szolgáltatni. Jegyek elővételben kaphatók ifj. Györky Sándor, Kontsek Kornél és Tolnay Dánielnél, este a pénztárnál. Belépő-jegyek: személy-jegy 2 korona. Család-jegy: (3 személyre) 5 korona. Felülfizetések közönnettel fogadtatnak és hirtapilag nyugtáztatnak.

* A reform-társaság gyűlése. Az általános választójogért folyó harc jelenlegi állásáról akar tájékozást nyújtani a reform-társaság akkor, midőn a következő vasárnap délután 3 órakor a Csapó-utcai függetlenségi- és 48-as körben és a Csapó-kerti függetlenségi- és 48-as körben gyűléseket tart. Ösmertetés tárgya lesz a kormány választójogi javaslata elleni küzdelem és az általános sztrájk. A gyűléseken mindenki megjelenhetik és tájékozást szerezhet a politikai helyzetéről.

* Gyászjelentés. Mély fájdalomtól megtört szívvel tudjuk drága édes, felejthetetlen jó anyánk, kedves nagymama, szép-mama, testvér, nagynéni és jó rokon, néhai: özv. Szombathy Károlyné szül. Koss Zsófia Mária nyugalmazott kir. országos középítészeti felügyelő és magy. kir. miniszteri főmérnök özvegye folyó hó 19-én, éjjeli egy-negyed 4 órakor, életének 68-ik, özvegyiségének 7-ik évében, hosszas szenvedés után csendesen elhunyt. Kedves halottunk hült

tetemei folyó hó 21-én, délután 2 órakor, a református egyház szertartása szerint, Rákóczi-utca 17. számú háznál tartandó gyászima után, a Kossuth-utcai temetőben fognak örök nyugalomra téteni. Végtesztességétélére a bánatunkban résztvevőket szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1913. február 19-én. Áldas és béke drága poraira! Bánatos gyermekei: Amália, Iona férjével Megyessy Sandorral, Erzsébet férjével Novelli Edével. Unokái: Megyessy Irén férjével Szabó Ferenczel és gyermekével, Megyessy Béla, Megyessy Etelka, Novelli Zoltán, Novelli Erzsike. Dédunokája: Szabó Béluska. Testvére: özv. Magyarai Sandorné szül. Koss Emilia. Régebben elhunyt testvéreinek gyermekei ugymint: Karolinának: Magyarai Emma özv. Derzsy Lászlóné és Magyarai Miklós. Krisztinának: Csokai Fényes Gyula. Zsigmondnak: Koss Zsigmond. Valamint számos rokon nevében is. A temetést Gebauer Károly és Társa temetkezési intézete, Kossuth-utca 2., Városháza-épület, rendezi.

* A kamara az iparosokért. A hazai kereskedelmi és iparkamarák, a Magyar Védő-egyesülettel együtt kiadták szakcszerűen csoportosított, füzetes kiadásban a kereskedelmi m. kir. Múzeum által készített hazai ipari beszerzési források című kiváló címtárt. E füzetes kiadásból a debreceni kereskedelmi és iparkamara 100.000 példánynál többet küld most szét az egyes szakfüzetek iránt érdeklődő kereskedőknek és iparosoknak, különösen figyelembe ajánlja iparunk fejlesztésének nagy nemzeti jelentőségét.

* Messenger boy vállalat telefonjai 612 és 11—30. (Antalfy József könyvkereskedése.)

* Tegnap halottak. Az állami anyakönyvi hivatalhoz a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Gyöngyösi Józsefné r. kath. 35 éves, Orosz József g. kath. 5 hónapos, Csige Mária r. kath. 10 napos, Szarvas György ref. 17 éves, Szabó Zsuzsanna ref. 21 éves.

* Legújabb zeneművek kaphatók kölcsön is Antalfy Józsefnél.

* Elektrotechnikai és villamos-szerelési pályára tanulók felvételnek Földvári elektrotechnikai gyárába. Széchenyi-utca 55. sz.

* A legdivatosabb női kalapok plörözzel, kócsaggal, Helour kalapok előre haladt idény miatt most már rendkívül mérsékelt árban. Monna Lisa kalapok 3 koronáért kaphatók Rózsa Lajos vezetése alatt álló kalap-áruházában, Alföldi-palota. Plüs és szörme kucsmákból nagy választék.

* A debrecenvárosi takarékpénztár r.-t. üzlethelyisége, Piac-utca 42. szám alatt, azonnal kiadó. Értekezhetni lehet dr. Poigár Dániel irodájában, ugyanott.

* Szenzáció! Hölgyek figyelmébe. Budapesti legelső szörme-áru cég több, mint 20,000 korona értékű szörme különlegességeket küldött le, ugymint: Persianer, Sielskin, astrachán, hosszú palettókat, alaskaróka, Sielskin, Hermelin garnitúrákat, a melyek az Alföldi-palotában levő Rózsa Lajos féle divat-áruház kirakatában láthatók és e darabok új évig fél árban kaphatók. Jó lesz ezen alkalmi vételt kihasználni. Soha nem létezett olcsó árak. Ugyanott raglanok, városi bundák, diszített női kalapok mai naptól féi árban.

* Dr. Láng szanatóriumába felvételnek — elme és ragályos bajok kivételével — bármely betegségben szenvedők. Napi ápolási díj 6 koronától 12 koronáig. Röntgen laboratórium, elektromos gyógyeszközök francinistióhoz, arsonvalistióhoz. Elektromagnes, villanyos fényfürdő, kék s vörös fény. Finsen fénygyógymód. Thermopenetratio. Modern műtőterem. Tudakozódásokra az intézet tulajdonosa készséggel szolgál felvilágosítással. Cím: Dr. Láng sanatórium. Debrecen, Kossuth-u.

Táviratok.

Audiencián a királynál.

Bécs, február 19. Ma Jankovics Béla új kultuszminiszteri államtitkár és Serényi Béla földművelésügyi miniszter audiencián jelentek meg a királynál.

Lukácsot elejtik?

Bécs, febr. 19. A Neue Freue Presse írja, hogy a Deésy-féle pör folytán Lukács László miniszterelnök állása megrendült. Valószínű, hogy pártokon felül álló politikusok következnek utána. Báró Buriánnak és Hazay Samunak vannak esélyei.

Lakoma Deésy tiszteletére.

Budapest, febr. 19. A szövöttek ellenzék Deésy Zoltán tiszteletére holnap este lakomát rendez a Royalban. Deésyt férfias nyílt fellépéséért, amellyel Lukács szereplését leleplezte, ünnepelni fogják.

Ismét halasztás.

Budapest, február 19. A választójogi bizottság ma tárgyalta a javaslatához beadott módosításokat. Lukács László miniszterelnök kijelenti, hogy a felszabadult tanoncok ugyanoly elbírásban fognak részesülni, mint az ipariskolát végzett segédek. Végül javasolta, hogy az új ötletek megfontolása végett péntekig ne tartson ülést a bizottság.

Uj v. b. t. t.

Bécs, február 19. Az uralkodó Gyllányi Imre bárónak, a munkapárt alelnökének a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

A Cucor-utcai rablógyilkosság.

Budapest, február 19. A Cucor-utcai rablógyilkosság ügyében, amelynek egy kilenc éves kis leány az áldozata, lázasan nyomoz a rendőrség. A gyanú egy Vicsze nevű emberre irányul, aki komédiásokkal szokott kóborolni.

Merénylet a templomban.

Berlin, február 19. Melheim városkában Weinand 40 éves munkás rádőlt Wohngoller jezsuita papra, aki éppen gyóntatott. A lelkész halálosan megsérült. A munkást letartóztatták, kiderült, hogy örlült.

Tanárok párbaja.

Győr, február 19. A főrealiskola tanárkarában dúló áldatlan harc következménye volt ma az a párbaj, melyet Biró István és Szabó Dezső tanárok vívtak. A párbaj az utóbbi súlyos megsebesülésével végződött.

Meghíusult merénylet.

London, febr. 19. Lloy George külügyi államtitkár házában bombákat találtak, melyek a felavatás alkalmából helyeztettek el ott. A bombák mellett két törött kalaptű találtak, amiből arra következtettek, hogy a merényletet suffragettek tervezték, de nem sikerült.

APOLLO

mozgó színház

Piac és Miklós-u. sarok.

Igazgató: Deési Alfréd.

A Nordis Films Comp. szenzációs ujdonsága

A démon.

Dráma 3 felvonásban. Főszereplő: Elso Fröhlich az ismert dám művésznő.

Azonkívül több kacagtató vigjáték, bohózat és természeti képek a kétórás műsor keretében. — Előadások kezdete délután 5 órakor! — Szombaton délután 3 órai kezdettel nagy gyermek előadás félárakkal.

A kaposvári postarablás.

Egy elmebeteg postaaltiszt bűnei.

Kaposvárról jelentik: Nagy szenzációt keltett a múlt év július 11-én a kaposvári vasúti állomáson elkövetett postarablás. A tettesek behatoltak akkor a kezelési helyiségekbe, ott felvágták a postaszakokat és abból három pénzes és hét ajánlott levelet elvittek.

Az eset alkalmával Batkó József és Szabó Ferenc kaposvári posta-segédcsomag-terjesztőkkel szolgáltak. Ejjeli egy óraker a Fiuméből jövő 1007. számú személyvonat az állomásra berobogott. Batkó és Szabó bezárták a kezelési szoba ajtaját és a fiemei vonathoz mentek, hogy az érkező postacsomagokat átvegyék.

Mindössze öt percig időztek kiinn s amire visszatértek, a szoba ajtaját bezuzva találtak és legnagyobb meglepetésükre a Szigetvár felé irányított postaszak fel volt vágva. Megállapították, hogy abból három pénzeslevél és hét ajánlott levél hiányzik.

A rendőrség gyanúja rögtön Kántás Mihály kaposvári postaaltisztra irányult, aki igen züllött életet élt. A rendőrség Kántás lakásán házkutatást tartott és nagy csomó váltót találtak nála, amelyekről kiderült, hogy hamisítottak.

A bűnös ember társai nevére váltókat hamisított és ezenkívül a bűnös manipulációk egész légióját követte el.

Saját vallomása szerint annyi váltót hamisított, hogy azok számát maga sem tudta. Kántás folyton kártyázott és lumpolt. Erre kellett a sok pénz.

Kántást a kaposvári ügyészségre szállították, amely ügyét tárgyalásra akarta előkészíteni, amikor Kántáson az elmebetegség tünetei mutatkoztak. Megfigyelték és kitűnt, hogy elmebeteg. Intézkedés történt, hogy a tebodyába szállítsák.

Sport.

A DTE. footbalszakosztályának megalakulása. Bajnokcsapatunkról, a Debreceni Torna-Egyesületről a többi klubok az utóbbi időben mindig fojesóvalva emlékeztek meg. A társklubok úgy érezték, hogy a DTE-ben valami nincs rendjén s ebben a tekintetben volt is némi igazság. Az egyesület vezetői és a játékosok ugyanis az utóbbi időben nem értették meg egymást, a vezetőkben vélték felfedezni olyan vonásokat, amelyek kölcsönös visszatetszésre vezettek. Ezt a visszatetszést azonban a játékosok részéről már legyőzte fanatikus klubszeretelük, úgy, hogy jelenleg ismét teljes a harmónia klub és játékosok között. A kibékítő lépést az egyesület vezetősége tette, amidőn a múlt évben megszüntetett footbalszakosztályi szervezet visszaállítását határozta el. Folyó hó 8-ára alakuló gyűlést hívtak egybe s ugyanakkor a szakosztály tényleg újból megalakult, szervezete némi változást szenvedett. Eddig ugyanis a szakosztályi üléseken valamennyi tag, illetve játékos résztvehetett, ott felszólalhatott, indítványozhatott, szavazhatott stb., ez a sokféle jog azonban, amellyel a tagok bőven éltek, s békés munkálkodás menetére zavarólag hatott s így az ilyen együttes népes üléseknek a megszüntetése kívánatos volt. Ezt belátták maguk a szakosztályi tagok is és egyhangú helyesléssel fogadták az egyesület főtitkárának, Tolnai Jenőnek azon indítványát, hogy a szakosztály a football-ügyek vezetését egy öt tagú bizottságra bizza. Ez a bizott-

ság minden héten egyszer tart ülést s önállóan intézi a football-ügyeket. A szakosztály a 8-án megtartott alakuló gyűlésen a tisztikarát is megválasztotta. A változás itt már szembeszökő. A szakosztály megszűntette az alelnök, társelnök, ellenőr, pénztáros, aljegyző, titkár stb. tisztségeket s csupán egy elnököt, egy előadót és egy jegyzőt választott, akiknek méltósága azáltal sokkal diszesebbé vált. Előadó a szakosztály egyhangú lelkesedéssel Reichard Sándor gyógyszerészt választotta meg, akinek rájövő sportszeretete önmagában véve is garancia arra, hogy vezetése alatt a szakosztály, illetve a végrehajtó bizottság működése minden tekintetben eredményes lesz. Előadó Klein József szövb. bíró, jegyző Blattner Béla, a legagilisabb footballista lett. Az öttagú bizottság áll a szakosztály három tisztviselőjéből és az egyesület két vezető emberéből. A bizottság jelenleg Reichard Sándor, Klein József és Blattner Béla a szakosztály részéről; Tolnai Jenő főtitkár és Kocsis Sándor főjegyző az egyesület részéről. Reméljük, hogy a bizottság vezetése mellett a DTE. football éve sikeresebb lesz, mint az előbbi volt, football-csapata pedig klubszeretettől áthatva, olyan tüzzel és lelkesedéssel kezdi meg a tavaszi szezon, mely a bajnokság ismételt megnyerését fogja eredményezni.

Janovitz Arthur, a DTE. football-szakosztályának volt előadója egyelőre nem óhajt aktív részt venni a DTE. football-ügyeinek intézésében. Janovitz csaknem egy évig volt előadó s ez idő alatt tisztelt a szakosztály legteljesebb megelégedésére töltötte be. Amikor a szakosztály már csak névleg létezett, Janovitz tovább dolgozott, az ő vállára nehezedett az előbb megszűnt teher teljes egészében. Egyedül, tanácsadók nélkül kellett eljárnia akkor, amidőn a DTE. élénk harcot vívott riválisával, a Nagyvárad Atlétikai Clubbal. És Janovitz segítőtársak nélkül is kitünően megállotta helyét ebben a párviadalban addig, míg egy harcra kelt faktor, a szövetség, illetve annak egy szerve, a központi vidéki bizottság bele nem szólt a két klub küzdelmébe. A békítő fél, helyesebben a bíró az áldatlan harcban — teljesen érthetetlenül — a NAC.-nak adott igazat s ez Janovitzot elkeserítette. Belátta, hogy az ellenfél delejes hatalma ellen, amelyet titkos erők támogatnak, minden küzdelme hiábavaló s kedvet veszve, új erőnek adta át helyét.

FIGYELEM!

A Debreceni Ujság

szerkesztősége és kiadóhivatala

**Kossuth-u. 3. sz. a.,
az első emeleten van.**

Csarnok.

Az árva.

— Regény. —

(Folytatás.)

A gyár kapujánál megismétlődött az ünnepélyes fogadás. A tisztviselők és a gyár háromszáz nő és férfi alkalmazottja félkörben állottak fel, úgy várták Batort és az unokaöcsését. Nagyon meleg, közvetlen fogadtatásban részesítették az öreg Bátor és az unokaöcsését.

A szívélyes üdvözlő szavakra az öreg Bátor helyett Lehel válaszolt. Kellemes organumával, meleg szavaival utat talált a szívekhez. Ugy beszélt, mintha gyakorlott szónok lenne és szavaival nagy hatást, nem kisebb lelkesedést ért el. Az öreg csipegyáros boldogsága és öröme csak fokozódott, mikor unokaöcsését ilyen szépen beszélni hallotta.

Az egész gyár, a tisztikar, a munkás-személyzet elragadtatással beszélt Lehelről.

— Milyen szép ifjú s milyen okos. Egészen ellentétje annak a másznak, aki olyan ravaszul szökött be ide.

Lehel körülvették a tisztviselők, érdeklődéssel kérdezősködtek, mintha már régen ismernék és rokonszenvenének vele.

Mindenki örült, de egyik öröme se ért fel a Bátoréval, aki boldogan ölelte kezére Lehel s könyek között sokszor ismételte:

— Édes jó fiam, csak hogy itthon vagy a te igazán méltó helyeden.

(Folyt. köv.)

Tőzsde.

Értéktőzsde. Osztrák hitel 616.—. Magyar hitel 808.50. Koronajáradék 84.10. Hazai bank —. Agrár 500.—. Jelzálog 426.50. Magyar bank 556.50. Leszámitoló 509.—. Keresk. bank 37.90. Parcelázó bank 364.—. Rima 699.—. Közuti 666.—. Városi vill. 366.50. Államvasut 695.—. Általános köszén 1052.—. Salgó 754. Atlantica 350.—. Déli vasut 116.—. Ganz 34.55.

Irányzat: Csendes megnyitás után helyi és bécsi fedező vásárlásokra megszilárdult.

Gabonátőzsde. Áprilisi buza 11.55. Októberi buza 12.17. Áprilisi rozs 9.85. Októberi rozs 9.66. Áprilisi zab 10.27. Okt. zab 8.89. Májusi tengeri 7.72. Júliusi tengeri 7.92.

Alkalmi vásár Kistemplom-bazár Rózsánál

Női felöltő, hosszú plüss bunda	90 K
Félhosszu plüss bunda	70 K
Rövid plüss kabát	40 K
Szörme kabát	40 K
Bársony kabát	30 K
Himalaja raglán	40 K
Angol raglán	25 K
Leány raglán	12 K
Gyermek kabát	10 K
Szörme Boák	5 K
Szörme Boák	10 K

Női kalapok

minden elfogadható árkban.

== Kiadó ==

Kossuth-utca 11. szám alatt 128

zálogház helyiség

nagy terem 4 szobával, május 1-re. — Ugyanott zálogházi berendezés és két érték tűzmentesszekerény, pudliberendezés

eladó.

A gyenge hajtás
egyetlen fává növekszik.
Kis forgalomúriási vá fejleszthető
1966 szakszerű izléses

NYOMDÁSZAT
igénybevételével
Pénzügyintézetek, Kereskedelmi ipar-
vállalatok forduljanak bizalommal

Mihály Sámuel
könyvnyomdája, papírüzlete
irodabehatás és íráskészítés

Telefon
106.

Eladó

vagy haszonbérbe azonnal kiadó 180 hold

tagos birtok

H.-Böszörményi határban, kőut, 15 kilométer a böszörményi állomástól. —

Értekezhetni 129

Debreczeni Gazdák Bankjába.

1 drb. olajfestmény 3 kor.

A Budapesti Miniatur Fényképészeti Vállalat debreceni fiókjában

Piac-u. 58.

a Vármegyeház mellett.

Hol 12 darab lev. lap saját képével 1 K 50 fill. 12 db. fénykép 60 fillér.

Ujdonság! Fénykép bélyegző. Bármely kép után, vagy eredeti felvétel után készítünk fényképes bélyegzőt. Ára felvétellel együtt 6 korona. — Kérjük kirakatunk megtekintését. 187

1 drb. olajfestmény 3 kor.

Uj Festő üzlet.

Uj Festő üzlet. Uj

Bartha Gergely és Fia utóda Bartha László

szobafestő, mázoló és tapétázó

Domb-utca 16. szám.

Bel- és külföldi modern mintalapok és könyvek.

:: Költségvetés díjtalan. — Legolcsóbb ár. ::

::: 1913. évi mintalapok megérkeztek. :::

Uj Festő üzlet.

Hirdetmény.

A Debreczeni Első Takarékpénztár hatvanhetedik évi rendes közgyűlését

1913 március 2-án, Vasárnap délelőtt 10 órakor Debreczenben, a „Kereskedő Társulat” tanácstermében tartja.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1912-ik üzletévről.
2. A mérleg megállapítása és határozathozatal a tiszta jövedelem felosztása iránt.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Nyolc felügyelő-bizottsági tag megválasztása 3 év tartamára és díjazásuk megállapítása.
5. Az alapszabályok 2—8, 14, 15, 26, 28—30, 34—55 és 60 §§-nak módosítása.
6. A nyugdíjszabályok módosítása.

Debreczen, 1913. évi február hó 7.

A Debreczeni Első Takarékpénztár Igazgatósága.

A mérleg és számadások 1913. évi február hó 18-tól kezdve a pénztár helyiségében — hivatalos órák alatt — megtekinthetők.

Az alapszabály 26. §-a értelmében a közgyűlésen tanácskozási és szavazati joggal oly részvényes bir, kinek neve 1912 december 31-ig a részvénykönyvbe bevezettetett.

Szavazásnál minden részvény egy szavazatra jogosít, azonban a közgyűlésen megjelent tag saját részvényei után 100 szavazatnál, meghatalmazás folytán másik 100 szavazatnál többet nem gyakorolhat. (Alapszabály 29. §.)

A szavazatlapon átvételére jogosító igazolójegyek a közgyűlés előtti két köznapon a takarékpénztár helyiségében átveendőek.

Szavazati jog csak ezen igazoló-jegyek alapján kiadott szavazólapokkal gyakorolható. (Alapszabály 26. §.)

Meghívó.

Az „Egyek és Vidéki Önszegélyző Szövetkezet“

1913. évi március hó 2-án délután 4 órakor Egyeken saját helyiségében

IX. évi rendes közgyűlését,

valamint az 5-fk, vagyis 1908. évi évtársulat felszámolását tartja, melyre a heti betétesek és érdekeltek tisztelettel meghívotnak.
Egyek, 1913 Február hó 18-án.

Tárgysorozat:

Az Igazgatóság.

1. Közgyűlés megnyitása s a határozatképeség megállapítása.
2. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, ezzel kapcsolatban a zárószámok előterjesztése és jóváhagyása.
3. Az 1912 évi zárószámok és mérleg, valamint a felszámoló 1908 évi társulat vagyon mérlegének bemutatása.

4. A felszámoló és felügyelő-bizottság és az igazgatóság nyereség felosztási javaslata kapcsán a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
5. Az 1.-s 1909 évi évtársulat felszámoló-bizottság választása.
6. Az alapszabályok 17. §. a) pont értelmében beadott indítványok tárgyalása.

TARTOZIK

Mérleg-számla.

KÖVETEL

Pénztár számla készpénz készlet	1284	92			I. éves hetibetét számla	10148	98		
Váltó	165666	26			II. " " "	1196	60		
Ingatlan	6000	—			III. " " "	1659	20		
Felszerelés	1301-70	—			IV. " " "	1118	—		
Leírás 10%	181-70	—			V. " " "	1857	75	16082	51
Előlegezett váltóóvás számla	44	60			Tartaléktőke	966	77		
Átmeneti kamat	1741	06			Visszl. váltó	136028	—		
Adóok számlája	155	—	176041	84	Betét	27857	93		
					Átmeneti kamat	2414	10		
					Nyeremény	2692	53	159959	82
1912 dec. 31.			176041	84	1912 dec. 31.			176041	84

TARTOZIK

Veszteség Nyereség-számla.

KÖVETEL

Tisztí fizetési számla	1440	—			Váltókamat számla			17688	57
Adó számla	587	96			Befizetési díj			36	60
Visszl. váltókamat számla	10968	79							
Betét kamat számla	1225	07							
Napi díj számla	74	—							
Üzletköltség számla	605	12	15082	64					
Leírás a felszerelésből	181	70	2692	53					
Nyeremény									
			17725	17				17725	17

Egyek, 1912. december 31.
AZ IGAZGATÓSÁG.

Domány Lajos, könyvelő. Antal János, elnök. Berkes Máté, pénztárnok. Mucza Alajos, Reiner József, id. Berkes József, Domán István, Debródi István, Tóth János, igazgatósági tagok.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG

Harsányi Béla, elnök. Veinstek Henrik felügy. b. tag. Barta Sebestyén, felügy. b. tag. Gross Lajos, felügy. b. tag.

VAGYON

A felszámoló 1908 évi társulat vagyon mérlege.

TEHER

Öt évi törzsbetét befizetések	1957	75			34 törzsbetétért			1768	—
Folyó évi nyeresemény	65	74	2023	49	34 törzsbetét után 5 évi jutalék a 520			176	80
					Visszaváltott törzsbetét			78	60
					Felosztatlan rész tartalék javára			3	09
			2023	49				2023	49

Egyek, 1912. december 31.

Berkes Máté, pénztárnok. Antal János, elnök. Domány Lajos, könyvelő. Veisz Izidor, Tohma József, Plank József, Krémer Ignác, Fridmán Bernáth, felszámoló bizottsági tagok.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Harsányi Béla, elnök. Veinstek Henrik, f. b. tag. Barta Sebestyén f. b. tag. Gross Lajos, f. b. tag.

Tölgyfa eladás.

Ujfaluban (Szatmárn.) Táth Vaszil és társa tulajdonát képező mintegy **2000 darab lábon álló tölgyfa** darabonként 7 koronáért azonnal eladó. **1000 darab vékonyabb tölgyfa** darabonként 3 koronáért, ugy-szintén **12 hold erdő fával** vagy a nélkül eladó.

Rákóczy-utca 12.

szám alatt utcai szoba előszoba inas-szoba 3005

május 1-től kiadó.

Telefon 276. Telefon 276.

Tűzifa

leraktározott száraz, 3 éves vágásu kap-ható ugy öl mint wagon számra házhoz szállítva

Hay Károly és fia

tűzifa nagyraktárában. Megrendelések azonnal eszközöltenek. **Hay Károly és fia.** 130 Iroda: József kir. bereg-u. 58. Telefon: 376.

Gyerünk Glück Edéhez

mert ott minden 10 pár cipő után, ha nem is egyedül, **ingyen kap egy pár cipőt** tehát bármely rokona vagy ösmerőse vásárolja is teljesen a legjobb és legszebb férfi-, női- és gyermekcipők nagyon olcsón kaphatók, kalap, fehérnemű és uridivat ujdonságok nagyválasztékban.

Telefon 602. Glück Ede Telefon 602.

Debreczeni első takarékné palotájában. 2

Próbálja meg, nem bánja meg.

Tartós és piros anyag.

Levelezés.
 40 éves gyermektelen szerény falusi asszony 2 ezer korona értékű hozományával és ohajtana komoly házasságot vasúttal vagy iparossal. Barna asszony jelgére. 1072

Levelezés.

Falusi
 barna asszonytól levél van úresség, postrestant. 1070

V. E. M.
 jelgére levél ment a kért helyre. Postrestant. 1084

Ajánlat.

Két
 szobás udvari üzlethelyiség kiadó. Piac-utca 42. 37

Király
 kávé mégis a legjobbak kívánatra vevő előtt pórköve, Dobrossen, Dégenfeld-tér 11. 31

Kiadó
 8 szobás utcai lakás. Józiv, villany. Csokonay-u. 10. 1021

Kiadó
 utcai lakás 4 szoba, elő és fűdőszoba mellékhelyiségekkel. Blaskovits-telepen, Vásár-tér 16-14. 963

1 korona
 3 drb jömnőségű kislejtett fogkefe a Stern kefégyár városi raktárában. 691

Kosarak
 gyermek-kocsik, kofferek legolcsóbban Kossuth-utca 25. Javitásokat, rendeléseket elvállalunk. Brandt. 342

Bérbeadó
 föld. Nagyvárad utcai sorompótól két kilométernyire 20 hold szántóföld (fele ugar) dinnye alá vagy tavaszinak kiadó. Tudakozódnak kollégiumi kapusnál. 1026

Kiadó
 vagy eladó gyártelep teljesen felszerelve modern gépekkel együtt, asztalos vagy hason szakmájú (ártelepnek különösen alkalmas. — Értekezhetni Fa- és Ércoporsógyár, Homokkert. 36

Kiadó
 két nagy világos pince utcára nyíló, ipari célra, villany, vízvezeték, aszfaltos, száraz. Arany János-utca 15. 41

A Márton-telepen

Márton Kálmán és Német-utca sarkon több böhelyiségek nagyon szép lakásokkal

kiadók.

Kint van az ország-úton, bármilyen üzletnek is megfelel. — Ugyanott megszokott szuszterműhely is kiadó. Értekezni Molnár János tulajdonossal a déli órákban. Apafi-u. 22. sz. 102

APRÓ HIRDETÉSEK

Leveleli tudakozódásokra legyem adnak felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegget kell mellékelni. Tudakozódnaknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések díja előre fizetendő. Vidékről apró hirdetések díja levélsztyekben is beküldhető.

„Meteor“

mozgó színház
Booskaytér 10.
 Telefon 9-47.

Ma Csütörtökön

a következő fényes műsor kerül bemutatásra. Utazás az északi sarkra, term. felv. Életelixir, hum. Orrabegyén, hum. A modell, dráma 1 felvonásban. Jum első autója, hum. A főpróba, vígjáték 1 felvonásban. — **Elvesztett élet**, megrendítő társadalmi dráma 3 felvonásban. Csütörtökön d. u. 2 órától ismeretterjesztő gyermek előadás. Állandó 2 órás műsorok. Szombaton bemutatásra kerül **Halál küzdelem a menyasszonyért.**

Ha
 jó élesztővel süt, jó kenyeret kap, kérjen minden üzletben „Viktoria“ élesztőt, mert ez elismert kitünő pék élesztő. Főlelakat Király fűszer üzletében, Dégenfeld-tér 11. Telefon 286. Minden csomagot házhoz szállít. 29

Vendéglősök
 és hentesek figyelmébe ajánlja Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedő valódi szegedi édes nemes és róza paprika különlegességeit, valamint saját örösu fűszer nagyraktárát. Nagyobb vételnél ár-enedményt nyújtok. 27

Festékes
 hirdők igen olcsón kaphatók. Értekezhetni a kiadóhivatallal. b

Kiadó
 kényelmes szép utcai lakás egy 3, egy 4 szobás villannyal, közel fűtérhez. Nemzetőr-utca 3. 1073

Kiadó
 ötszobás utcai lakás. Vár-utca 8. 1085

Főtéren
 3 és 2 szobás udvari lakás, villany világítással, kívánatra utcai kirakattal májustól kiadó. Piac-utca 19. 1086

Kiadó
 tanya. Ujléta alatt a halápi állomáshoz egy óra járás 40 hold jó műőségű szántóföld őszi vetéssel azonnal bérbeadó, esetleg eladó. Értekezhetni özv. Hernády Pálnénál, Eötvös-u. 27. 1077

Kölcson
 adok kisebb-nagyobb öszszégeket csak 6 percentre. Vajna Károly, Komlóssy cég, Piac-Hatvan-utca sark. 1080

Kiadó
 májusra Kórház-utca 1. számú ház egész udvarral nagy kerttel, értekezhet Simonffy-utca 53. 1079

Angol
 és francianőiszabást lehet megtanulni, Péterfia 18. 1089

öt
 szobás udvari lakás Kossuth-utca 26. kert használatával augusztus 1-re kiadó. Értekezhetni Kardos László Kossuth-utcai üzletében. 46

Kereslet.

Intelligens
 nő tanyára vagy falura, gazdasági háztartáshoz alkalmazást keres. Levelet kérek gazdálkodó címre a kiadóhivatallal. 1038

Aranyat,
 ezüstöt, zálogcédulát vesz Steiner Mihály, Csapó 27. keresztpület. 45

Gyakorlott
 varrólan üzleti munkára felvétetik. Csapó-u. 76. 1054

Óvadékkal
 percentes kerestetik jó meneteli vendéglobbe, hat szobás lakással. Bővebben Hajduböszörmény, Zöldfavendéglobbe. 1068

Elveszett
 egy arany fülbevaló Timár, Szentanna, Piac vagy Hunyadi-utcaiban. Megtaláló 10 korona jutalomba részesül. Jelenkezést a kiadóhivatallal kérek. 1069

Turul
 cipőraktárba egy ügyes leány kiszolgálni azonnal felvétetik. 1071

Egy
 jó munkás fodrász segéd felvétetik Csapó-utca 105. 1078

Bolti
 berendezést megvételre keresek. Cim a kiadóhivatallal. 1082

Kereskedelmi
 végzett jórású kisasszony felvétetik. Cim kiadóhivatallal. 1081

Detektív!
 Magán detektív kerestetik, teljes címet „Detektív“ jelige alatt kiadóhivatallal kérek. 1083

Carbid, Benzin Deutschnál

Hatvan-u. 9. 94

Piac-utcán egy emeletes ház
 részben beépítetlen telekkel, kedvező fizetési feltételek mellett **eladó.**
 Értekezni lehet **Dr. Ember Ernő**
 ügyvéddel, Piac-utca 6 sz. naponként — vasárnapot kivéve — d. u. 3-5 óráig. Telefon 67. 55

Szabászat, varrás

és minta rajzolásból úgy a francia mint az angol módszer szerint alapos oktatást nyernek csak **kizárólag intelligens leányok** özv. **Knothy Kovácsné Silye Gabriella** Kossuth-utca 45. szám alatti szabászati és varró iskolájában. Beiratkozás bármely napon, Vasár- és ünnepnapok kivételével reggel 9-12-g, délután 3-5-ig. 1929

Eladás.

Alig
 használt hálószoza angol garnitúra, íróasztal olcsóért eladó Szántó kárpitosnál, Zugó-utca 3. — Hatvan-utca sark. 1050

Fűszerárú
 berendezés, kirakat és ajtórollók eladók. Booskaytér 1 sz. 35

Eladó
 gázmotor, illetve szivógázmotor 10 lóerős, világhírű „Hille“ gyártmány, kitünő állapotban üzemnyobbitás miatt azonnal eladó. A gép üzemben is megtekinthető. Építőipari és Lemezárugyár R. T. Kúlső-vásártér 16-17. 34

Egymalom-u.
 7. számú teljesen új kis modern ház adomentes eladó. Cim Ercey Gyula főszolgabírónál Hajdusószló. Telefon 4. sz. b

Automobil
 teljesen új 18 ló erős eladó. Értekezhetni Riesz Henrik kocsiagyárosnál, Hatvan-u. 58. b

Egy
 új amerikai pénztár olcsón eladó. Bővebben Piribaur János, sütőmester Derecske. 1067

Eladó
 Nyit utca 112 számú jól jövedelmező ház 725

Butor
 alig használt, matt hálószoza, konyhaberendezés olcsón eladó. Varga-u. 23. 1075

Eladó
 Bercsényi-utca 37. ház sürgősen teherrel, 400 korona lefizetéssel megvehető. 1074

Keveset
 használt matt butorok eladók. — Hunyadi-utca 13. (Trafik). 1076

Egy
 hálószoza butor elutazás miatt eladó, Késes-utca 49. 1087

HA állatorvosra van szüksége telefonáljon 558
Szászló Zsigmond
 állatorvosi rendelőjébe
 Rákócy-utca 3 szám. 1906

Versenyárgyalási hirdetemény.

A debreczeni m. kir. államépítészeti hivatal kezelése alatt lévő állami közutakon az 1913. 1914. 1915. és 1916. években szükséges fedanyag leterhelése, kifuvarovazása és halmozásának biztosítása céljából 1913. évi március hó 7-ik napjának d. e. 10 órájára az államépítészeti hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján nyilvános versenyárgyalás fog tartatni.

Felhivom ennélfogva a vállalkozni kívánókat, hogy ajánlataikat a m. kir. államépítészeti hivatalhoz címezve, legkésőbb a kitzűzött árgyalási nap délelőtti 10 óráig nyújtsák be. A később érkezett ajánlatok, valamint a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. — Az ajánlat pecséttel lezárt borítékára a címzésen kívül még ráirandó: „Ajánlat a debreceni m. kir. államépítészeti hivatal kezelése alatt lévő állami közutakra 1913. 1914. 1915. és 1916. években szükséges fedanyagnak a 219/a. 1913. számú versenyárgyalási hirdeteményben kiirt fuvarozási munkáira.“ — Az ajánlatok a debreceni m. kir. államépítészeti hivatalokban átvehető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg. A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók s mindegyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított nyolc hétig kötelezettségben marad. Minden egyes állami közuti vonalra külön ajánlat nyujtaudó be. Az állami közutnak csupán egyes részeire tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Ugy az ajánlat mint a hozzá mellékelte felosztási kimutatás szabályszerűen belyeggel látandó el és mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

Bánatpénzül az egyes utvonalak után a következő összegek teendők le:

1. A debreczen-temesvár-báziási állami közut vonalra vonatkozó ajánlatok 100 korona.
2. A debreczen-nyirhátor-beregszászi állami közut vonalra vonatkozó ajánlathoz 300 korona.
3. A debreczen-nyiregyháza-csapi állami közut vonalra vonatkozó ajánlathoz 300 korona.
4. A dunaföldvár-debreczen-máramarosszigeti állami közut vonalra vonatkozó ajánlathoz 1200 korona.

A bánatpénznek az állampénztárba vagy az adóhivatallal történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó. — Késspénz, vagy értékpapir az ajánlathoz nem mellékelhető. — Azoknak az ajánlattevőknek a kiknek az ajánlata el nem fogadtatott a bánatpénzre az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni, illetve az intézkedés a kiadatás iránt megtétetni. A tett ajánlat a vállalkozót azonnal, a kincstárt azonban csak attól a naptól fogva kötelezi, a melyen azt a Kereskedelemügyi Minister ur elfogadta.

Azok az ajánlattevők, a kik az államépítészeti hivatal felügyelete alatt munkát még nem végeztek, tartoznak megbizhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni. — A szállítási szerződés részletes feltételek az ajánlati minta s annak mellékletét képező felosztási kimutatás a debreceni m. kir. államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban (az ajánlati kimutatás ivenkint 50 fillérért) megszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Debreczen, 1913. évi febr. 17-én.